

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 5. 4. 2018
SWD(2018) 87 final

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

ZHRNUTIE POSÚDENIA VPLYVU

Spríevodný dokument

**Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2004/37/ES
o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénom alebo
mutagénom pri práci**

{COM(2018) 171 final} - {SWD(2018) 88 final}

Súhrnný prehľad
Posúdenie vplyvu ďalšieho návrhu na zmenu príloh k smernici 2004/37/ES o karcinogénoch a mutagénoch
A. Potreba konať
Prečo? Aký problém sa rieši?
Expozícia účinkom karcinogénov a mutagénov na pracovisku môže spôsobovať rakovinu, ktorá je hlavným zdravotným problémom súvisiacim s prácou v krajinách EÚ28, ale aj iné závažné zdravotné problémy, než je rakovina. Na ochranu pracovníkov pred týmito rizikami EÚ prijala smernicu 2004/37/ES o karcinogénoch a mutagénoch. Stanovujú sa v nej požiadavky v tejto oblasti na odstránenie alebo zmiernenie expozície, ako aj hodnoty expozičného limitu v pracovnom prostredí (hodnoty OEL). Smernicu o karcinogénoch a mutagénoch je však potrebné pravidelne aktualizovať na základe dostupných informácií, ako aj vedeckých a technických údajov. Na aktualizáciu smernice o karcinogénoch a mutagénoch boli predložené dva legislatívne návrhy týkajúce sa spolu 20 karcinogénov, a to COM(2016)248 a COM(2017)11. Prvú zmenu už spoluzákonodarcovia prijali. Je ňou smernica (EÚ) 2017/2398. Toto posúdenie vplyvu priložené k tretiemu návrhu sa týka ďalších piatich chemických faktorov, ktorých účinkom je na pracovisku exponovaných približne 1 000 000 pracovníkov.
Čo sa od tejto iniciatívy očakáva?
Táto iniciatíva má tri konkrétne ciele: • zmierniť v Európskej únii expozíciu účinkom karcinogénov a mutagénov v pracovnom prostredí, • zvýšiť účinnosť rámca EÚ jeho aktualizáciou na základe vedeckých poznatkov, • dosiahnuť vyváženejšiu ochranu pracovníkov v celej EÚ pred karcinogénmi a zároveň zabezpečiť väčšiu jednoznačnosť a rovnaké podmienky pre hospodárske subjekty.
Aká je pridaná hodnota opatrenia na úrovni EÚ?
Stanovením nových alebo revidovaním existujúcich hodnôt OEL v prílohe III k smernici sa zabezpečí väčšia jednoznačnosť pre zamestnávateľov a orgány na presadzovanie právnych predpisov, čím sa zjednoduší a zlepší dodržiavanie súladu a presadzovanie ustanovení smernice o karcinogénoch a mutagénoch, a tým aj ochrana pracovníkov. Znížením existujúcich vnútroštátnych hodnôt OEL a odstraňovaním medzier, pokiaľ ide o neexistujúce hodnoty OEL, môžu opatrenia EÚ prispieť k ďalšiemu zvýšeniu minimálneho základu ochrany pre všetkých pracovníkov EÚ v tejto oblasti, ako aj k rovnakým podmienkam pre podniky EÚ. Tieto obavy nemožno vyriešiť len opatreniami členských štátov, a preto sa opatrenia na úrovni EÚ javia ako nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa a v súlade s článkom 5 ods. 3 ZEÚ.

B. Riešenia
Aké legislatívne a nelegislatívne možnosti politiky sa zvažovali? Je niektorá z možností uprednostňovaná? Prečo?
Pokiaľ ide o dotknuté karcinogény, identifikovalo a zamietlo sa niekoľko možností. Zakázať ich v pracovnom prostredí sa napríklad považovalo za neprimerané a spoliehanie na nelegislatívne usmernenia alebo samoreguláciu by nemohlo významne prispieť k vyriešeniu zistených problémov. Návrhy legislatívnych možností týkajúce sa piatich karcinogénov (hodnoty OEL v prílohe III) boli založené na výsledkoch diskusií vedcov, zamestnávateľov, pracovníkov a zástupcov členských štátov. Pri väčšine karcinogénov boli analyzované prísnejšie i menej prísne možnosti. Zvolené možnosti sa považujú za doplnkové a v príslušných prípadoch predstavujú pre existujúce opatrenia REACH pridanú hodnotu. Právnu istotu pre zainteresované strany možno najlepšie dosiahnuť prostredníctvom jasného zoznamu chemických faktorov podľa smernice o karcinogénoch a mutagénoch spolu s hodnotami OEL, ktorými sa umožní riadenie rizík súvisiacich s expozíciou účinkom chemických karcinogénov v pracovnom prostredí.
Kto podporuje ktorú možnosť?
Sociálni partneri a členské štáty zastúpené v Poradnom výbore pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci podporujú všetky zvolené možnosti. Na zmiernenie technických alebo hospodárskych ťažkostí, ktorým môžu čeliť zamestnávatelia, sa v prípade dvoch skupín látok (kadmium a jeho anorganické zlúčeniny, berýlium a jeho anorganické zlúčeniny) plánujú prechodné obdobia vo všetkých sektoroch a v prípade jednej skupiny látok (kyselina arzeničná a jej soli, anorganické zlúčeniny arzénu) v sektore tavenia medi.

C. Vplyvy uprednostňovanej možnosti
Aké sú výhody uprednostňovanej možnosti?
Prínosy uprednostňovanej možnosti politiky budú spočívať v tom, že sa zvýši ochrana viac než 1 000 000 pracovníkov EÚ a zabráni sa výskytu viac než 22 000 prípadov zlého zdravotného stavu v súvislosti s prácou. Vďaka tomu sa zvýši kvalita života pracovníkov a ich rodín a znížia sa priame aj nepriame náklady jednotlivcov na zdravotnú starostlivosť. Systémy sociálneho zabezpečenia budú profitovať zo zníženia nákladov na liečbu, ako aj zo znížených výdavkov na súvisiace prípady nečinnosti/predčasného odchodu do dôchodku a na vyplácanie náhrad za choroby z povolania. Pre zamestnávateľov bude pravdepodobne prínosom nižší počet absencií a strát produktivity. V neposlednom rade sa stanovením hodnôt OEL v EÚ zlepši jednoznačnosť pre zamestnávateľov a orgány na presadzovanie právnych predpisov. Zo štúdie vypracovanej v mene Komisie vyplýva, že najvyššie očakávané prínosy pre rôzne zainteresované strany sú takéto: pre pracovníkov 1 až 5 miliárd EUR, ako aj 181 miliónov EUR pre verejné správy, ktoré vyplývajú zo zavedenia hodnoty OEL pre formaldehyd; a pre podniky 15 miliónov EUR, ktoré vyplývajú zo zavedenia hodnoty OEL pre berýlium.
Aké sú náklady na uprednostňovanú možnosť?
V prípade niektorých karcinogénov bude uprednostňovaná možnosť znamenať zvýšenie prevádzkových nákladov podnikov, ktoré budú musieť zaviesť dodatočné ochranné a preventívne opatrenia. Bude sa to týkať najmä formaldehydu a kadmia a jeho anorganických zlúčenín, v prípade ktorých sa celkové náklady subjektov odvetvia na zvolenú možnosť na 60-ročné obdobie odhadujú na úrovni 1,72 miliardy EUR v súvislosti s formaldehydom a 447 miliónov EUR v súvislosti s kadmim. V prípade formaldehydu je však počet spoločností veľmi vysoký a v prípade kadmia sa vplyv bude týkať najmä veľkých spoločností. V prípade oboch látok budú preto náklady na spoločnosť v relatívnom vyjadrení pravdepodobne mierne. Balík uprednostňovaných možností nebude predstavovať žiadne dodatočné informačné povinnosti ani nebude viesť k zvýšeniu administratívneho zaťaženia podnikov a pravdepodobne sa ním nevytvoria nijaké významné environmentálne náklady.
Aký bude vplyv na podniky, MSP a mikropodniky?
Pokiaľ ide o zlúčeniny kadmia a arzénu, na rozdiel od odvetví berýlia, formaldehydu a 4,4'-metylénbis(2-chlóranilínu) (MOCA) nie sú v týchto odvetviach MSP významne zastúpené. Z analýzy vyplýva, že náklady, ktoré vzniknú MSP, si budú môcť dotknuté spoločnosti dovoliť znášať. Najvyššie náklady sa predpokladajú v prípade MSP, ktoré sa orientujú na formaldehyd a berýlium, a najmä na tie spoločnosti, ktoré ešte neinvestovali do ochrany pracovníkov prostredníctvom uzavretých systémov alebo nahradenia. Náklady pre MSP však zostávajú na úrovni nižšej ako 1 % ich obratu a v dôsledku navrhovaných hodnôt OEL sa neočakáva zatvorenie žiadnych MSP ani vplyv za zamestnanosť.
Očakáva sa významný vplyv na štátne rozpočty a verejnú správu?
Orgánom na presadzovanie právnych predpisov môžu vzniknúť dodatočné administratívne náklady a náklady na presadzovanie predpisov. Neočakáva sa však, že by boli vysoké. Stanovením hodnôt OEL na úrovni EÚ sa zároveň ušetrí náklady na vypracovanie hodnôt OEL na vnútroštátnej úrovni. Zvolenou možnosťou by sa malo prispieť aj k zmierneniu finančných strát systémov sociálneho zabezpečenia a zdravotnej starostlivosti členských štátov, pretože sa nimi predchádza zlému zdravotnému stavu.
Očakávajú sa iné významné vplyvy?
Zvolené možnosti by mali mať priaznivý vplyv na hospodársku súťaž v rámci vnútorného trhu, pretože sa nimi zmiernia konkurenčné rozdiely medzi podnikmi pôsobiacimi v členských štátoch s rôznymi vnútroštátnymi hodnotami OEL. Zvolené možnosti by nemali mať výrazný vplyv na vonkajšiu konkurencieschopnosť podnikov EÚ. Vo väčšine prípadov možno zvolené možnosti zaradiť do nižšej oblasti rovnocenných opatrení stanovených v krajinách mimo EÚ, čo naznačuje, že tieto opatrenia sú dosiahnuteľné, predstavujú dostupné osvedčené postupy a sú relatívne ambiciózne s cieľom stanoviť medzinárodne vysoké normy ochrany pracovníkov. Vplyv na základné práva je pozitívny, najmä pokiaľ ide o článok 2 (právo na život) a článok 31 (právo na spravodlivé a primerané pracovné podmienky, ktoré zohľadňujú zdravie, bezpečnosť a dôstojnosť pracovníkov).

D. Nadväzujúce opatrenia
Kedy sa táto politika preskúma?
Účinnosť navrhovanej revízie smernice o karcinogénoch a mutagénoch by sa ukázala pri hodnotení rámca bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v EÚ, ako sa stanovuje v článku 17a smernice 89/391/EHS. Ďalšie hodnotenie by sa mohlo týkať obdobia rokov 2017 – 2022.